

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLYIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI

ABDULLA QODIRIY NOMIDAGI JIZZAX DAVLAT
PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

Jizzax davlat pedagogika universiteti

Tasdiqlayman
rek托n prof Sh.S.Shapiro

2022-yil 24-iyun

O'QITUVCHINING NUTQIY KOMPETENSIYASINI RIVOLANTIRISH
FANING O'QUV DASTURI

(1-kurs)

Bilim sohasi:

Ta'lim sohasi:
100000 – Ta'lim
110000 – Ta'lim

Mutaxassislik:

SA 111701 – Ta'lim va tabbya nazariyasi
va metodikasi (Boshlang'ich ta'lim)

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS - Kreditalar	
351O'NKRT04	2022-2023	2	6	
Fan/modul turi	Ta'lim tili		Haftadagi dars soatları	
Tanlov fan	O'zbek		6	
I.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
O'qituvchining nutqiy kompetensiyasini rivojlantrish	90	90	180	
2.				
1. Fanning mazmuni				
Nutq bu o'qituvchining kasbiy quroldir. Magistratura mutaxassisligida tahlil oluvchi talabalarga "O'qituvchining nutqiy kompetensiyasini rivojlantrish" fanini o'qtish davomida o'qituvchi egallashi lozim bo'lgan nutqiy kompetensiya haqida, nutqiy kompetensiyani shakllantiruvchi omillar haqida nazariy bilinga ega bo'ldi. Shuningdek, nutq madaniyati va notiqlik san'ati haqida, nutqning fazillari, nutq uslublarini o'rniqliFlash haqida biliq oлади, fan atamalari bilan tamishadi va ularni og'zaki va yozma ifodalash, bahs-munozarada qatashish, ma'lumotni izlab topish va taqdimot qilish ko'nikmalariga ega bo'ladi. O'qituvchi nutqiga qo'yilgan tabablarni bujarish orqali ravon va ta'sirchan nutq tuzish boy'icha amaliy tajribalar ortitadi.				
Fanning maqsadi: bo'lajak olyi ma'lumoti mutaxassislarga madaniy nutq haqida to'la tasavvur berish, ularda adabiy nutq malakalarini shakllantirish va ta'sirchan nutqni takomillashtirish yuzasidan nazariy bilim va amaliy ko'nikmalar hosl qilishdir.				
Fanning vazifasi: Nutq madaniyatini o'rganish tarixiga oid ma'lumotlar berish, madaniy nutq, unga qo'yiladigan tababar haqida to'la ma'lumot berish, nutqning asosiy sifatlari (to'g'rilik, mantiqiyligi, aniqlik, soflik, ta'sirchanlik) to'g'risida ma'lumot berish, olingan nazariy bilimlar asosida adabiy nutq malakalarini, o'qituvchi nutq kompetensiyasini shakllantirish.				
II. Asosiy nazariy qism (ma'ruba mashg'ulotlari).				
II.I. Fanning tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:				
1-mavzu. O'qituvchining nutqiy kompetensiyasini rivojlantrish fanning maqsad va vazifalari (2 soat)				
(Kirish. Nutq madaniyati haqida tushunchcha. Nutq madaniyati fanning boshqa fanlar bilan aloqasi. Nutq faoliyati haqida tushunchcha)				

2-mavzu. O'qituvchining nutqiy kompetensiyasini rivojlantrish
fanning boshqa fanlar bilan aloqasi (2 soat)
Pedagogik kompetentlik tarkibida nutqiy kompetensiva. Nutq madaniyati fanning tilshunoslikka aloqasi. Nutq madaniyati fanning boshqa fanlar bilan aloqasi
3-mavzu. Nutq madaniyati va uning ijtimoiy o'rni (2 soat)
Til va uning vazifalari. Til va nutq. Nutq madaniyati asoslarini fanning maqsad va vazifalari. Nutq madaniyati muammolaring asoslanishi. Til va nutq. Nutq madaniyati va til madaniyati. Nutq boyligi va til boyligi. Nutq odobi va nutqiy etket tushunchalarini. Mulqot va muomala odobi.
4-mavzu. Nutq madaniyati va adabiy til me'yorlari (2 soat)
Nutq madaniyati, til me'yorlari.
5-mavzu. Ritorika tarixi haqida ma'lumot (2 soat)
Ritorika jilmining vujudga kelishi. Ritorika tarixi nazariyasi. Ritorika tarixida notiqlik mahorati. G'arb notiqligi maktablarining shakllanishi.
6-mavzu. Notiqlik san'ati turlari (2 soat)
Akademik, diny, sud, siyosiy-iqtisodiy, ijtimoiy-iqtisodiy, sud notiqligi. Ijtimoiy-siyosiy notiqlikning nutqiy ko'rinishlari. Akademik notiqlikning nutqiy ko'rinishlari. Sud notiqligi. Ijtimoiy-maishiy notiqlik. Sharq notiqligi turlari haqida.
7-mavzu. O'qituvchi nutqining to'g'riligi va sofigi (2 soat)
Nutqning to'g'riligi barcha kommunikativ sifatlarning poydevori. Nutqning sofigi va unga salibiy ta'sir ko'rsatuvchi unsurlar.
8-mavzu. O'qituvchi nutqining ifodaliligi va boyligi (2 soat)
O'qituvchi nutqida ifodalilik. O'qituvchi nutqining boyligi va hozirovoblik.
9-mavzu. O'qituvchi nutqining aniqligi (2 soat)
Nutq odobi insonning umumiy axloqini belgilovchi asosiy mezondir. Nutqning aniqligi.
10-mavzu. O'qituvchi nutqining mantiqiyligi va o'rinnligi (2 soat)
Nutqning mantiqiyligi. Nutqning o'rinnligi.
11-mavzu. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq madaniyatining o'ziga xos xususiyatlari va zaruriyati
Nutqiy rivojlanish, o'quvchilar nutqini psixologik-pedagogik tadbiq qilish. Boshlang'ich sinfarda o'quvchi leksikasi. Nutqni rivojlanish metodikasi. Nutqiy rivojlanishga til qobiliyatlarini.

12-mavzu. O'quvchilarni nutq madaniyatiga o'rnatishda o'qituvchi

nutqi va unga qo'yiladigan talablar (2 soat)
O'quvchilarning psixologik yoshini hisoga olish, yangi so'zlamni
qo'llash jarayoni)

13-mavzu. Boshlang'ich sınıf o'quvchilari nutq madaniyatini

shakllantirishga oid ishlari: vositalar va metodlar (2 soat)
Nutqning vazifalari. Didaktik o'yinlar yordamida o'quvchilarda nutqiy
ko'nikmalarni rivojlanтирish.

14-mavzu. Nutq madaniyatini egallashning usul va yo'llari (2 soat)

Nutq madaniyati – nurqiy malaka. Og'zaki nutqning vazifaviy ko'rinishlari:
Tilni tabiy holda egallash. Tilni o'qtish va o'rgatish orqali egallash. Til va nur
madaniyatini mustaqil o'qish va shug'ullanish orqali egallash. Til va nur
madaniyatini namunali nutqlarga taqlid qilish orqali egallash.

15-mavzu. Nutq texnikasi (2 soat)

Nutqqa tayyorlarlik ko'rish yo'llari. Stressga qarshi kurash.

III. Amaly mashg'ulotlar bo'yich ko'rsatma va taysiyalar.

Amaly mashg'ulot – bu ta lim beruvchini ta'lim oluvchilar bilan faol
suhbatga kirishishiga yo'naltirilgan, nazariy bilimlarni amaly fioliyatda amalga
osbirish uchun sharotini ta'minlovchi, mashg'ulotni o'qitish shaklidir.

Amaly mashg'ulot darslari fan dasturlari va ishchi dasturlari hamda
kalender tematiga qat'iy anal qiligan holda o'kkazildi. Amaly
mashg'ulotlarni o'kkazish bo'yicha zatur adabiyotlar ro'yxati beriladi. Ma'ruba
darsi mavjud bo'lgan amaly mashg'ulotlarda asosan ma'ruba darslarda
o'tigan materiallar mashqlar bajarish yordamida mustahkamlandi.

Amaly mashg'ulot quydagi madsadlarga erishish uchun qo'llaniladi:

- nazariy materialni taribga solish;
- ko'nikmalarni hoslil qilish;
- bilimlarni nazorat qilish.

Ta'lim beruvchi amaly mashg'ulotni samarali o'kkazish uchun
quydagiqlarni hisobga olish zarur:

- o'zining tavyorgarligi, bunda savol va javob texnikasiga ega bo'lishi;
- o'quv guruhining holati: uning motivatsiyasi, uning tashkil etish
xususiyati;
- o'quv jarayonining texnik jihatlanishi.

Amaly mashg'ulot darslarida yangi pedagogik texnologiyalar yoki
interaktiv usullardan foydalanan uchun imkoniyatlar katta bo'ladi. O'quvchi
darsga kirib, tashkiliy ishlarni o'kkazadi. Xonaning darsga tavyorgarligi,
doskaga yozish va o'chirish vositalarining mavjudligi hamda talabalardavomoti
aniqlanadi. Darsda o'tiladigan mavzu e'lon qilinib, doskaga yozib qo'yiladi.
O'rgan mavzuning asosiy maznumi qisqacha bayon qilinib, yangi mavzu rejasি
beriladi. Ma'ruba darslari mavjud bo'lgan fanlardan amaly mashg'ulot darslari

albatta ma'ruba o'tilgandan keyin o'kkazildi. Ma'ruda o'tilgan
materiallarning asosiy xulosalar tushuntiriladi, ma'ruba bilan amaly
mashg'ulot bog'lanadi. Amaly mashg'ulotlar fanning, hattoki mavzularning
xususiyatlardan kelib chiqib, turli xil usullarda o'kkazilishi mumkin.

Amaly mashg'ulot darslarda savol javoblar, diskussiyalar tashkil qilinadi, faol
ishtirok etган talabalar rag'bantirilib ball qo'yiladi. Amaly mashg'ulot
darslarining qat'iy dastur bo'yicha sifatlari o'tilishini, talabalar bilimining o'z
vaqtida baholanishini fandan ma'ruba olib boruvchi o'qituvchi munzazam
nazorat qilib borishi shart. Shuningdek, amalyot o'qituvchisi bilan dastur
bajarilishi, amalyot darslarda nimalgara alohida e'tibor qaratilishi, ma'ruda
mavzularni qaysi qismilari kam yoki ko'proq yoritilganini va boshqa o'quv-
usubiy masalalarda mastahatlashib, fikrlashib turish lozim.

III.I. Amaly mashg'ulot mavzulari:

1-mavzu. O'qituvchining nutqiy kompetensiyasini rivojlanтиrish

bo'yicha amaly mashqlar (4 soat)

1. Talabalarga nutq madaniyatining amally ko'rinishlari haqida bilim berish
2. Nafas mashqlarini o'rgatish

- 2-mavzu. O'qituvchining nutqiy kompetensiyasini rivojlanтиrish
fanining boshqa fanlar bilan aloqasini fanlar kesimida tahlil qilish(4
soat)

Reja:

Reja:

Reja:

1. Konteneni eslab qolishga asoslangan o'quv dasturidan kompetensiyaviy
yondoshuvga o'tish.

2. Nutq madaniyati fanining tilshunoslikka aloqasi

3. Nutq madaniyati fanining boshqa fanlar bilan aloqasi

- 3-mavzu. Nutq madaniyati va uning ijtimoiy o'rni (4 soat).

Reja:

1. Til va uning vazifalari.

2. Matlarni tinglash va ang lagan holda o'qishni, lingvistik jihatdan to'g'ri
bo'lgan hamda vaziyatga maos keluvchi og'zaki va yozma matlarni
tuzishni o'rganish.

3. Nutq odobi va nutqiy etiket tushunchalarini. Muloqot va muormala odobi.

- 4-mavzu. Nutq madaniyati va adabiy til kompetensiyasini
shakllantirish (4 soat)

Reja:

1. Adabiy til kompetensiyasini shakllantirishda til me'yorlarini bilish.

2. Nutqiy kompetensiyada eng kamida bitta xorijiy tilda tanish va kundalik
mavzular bo'yicha muloqot qilishni o'rganish.

5-mavzu. Ritorika tarisi haqida ma'lumot (4 soat).

Reja:

1. Ritorika jilmingning vujudga kelishi.
2. Ritorika tarixi nazzaryasi.
3. Ritorika tarixida notiqqlik mahorati.
4. G'arb notiqligi mактабларининг shakllanishi.

6-mavzu. Notiqlik san'ati turlari (4 soat).

Reja:

1. Akademik, diniy, sud, siyosiy-iqtisodiy, ijtimoiy-iqtisodiy, sud notiqligi.
2. Ijtimoiy-siyosiy notiqlikning nutqiy ko'rinishlari.
3. Akademik notiqlikning nutqiy ko'rinishlari.
4. Sud notiqligi.
5. Ijtimoiy-maishiy notiqlik.
6. Sharq notiqligi turlari haqidagi.

7-mavzu. O'qituvchi nutqining to'g'riligi va sofligi (4 soat).

Reja:

1. Nutqning to'g'riligi barcha kommunikativ sifatlarning povdavori.
2. Nutqning sofligi va unga salbiy ta'sir ko'rsatuvchi unsurlar.

8-mavzu. O'qituvchi nutqining ifodaliligi va boyligi (4 soat)

Reja:

1. O'qituvchi nutqida ifodalilik.
2. O'qituvchi nutqining boyligi va hozirjavoblilik.

9-mavzu. O'qituvchi nutqining amiqligi (4 soat).

Reja:

1. Nutq odobi insonning unumiy axloqini belgilovchi asosiy mezondir.
2. Nutqning antiqligi.

10-mavzu. O'qituvchi nutqining manтиqiyligi va o'rнiliгиги (4 soat).

Reja:

1. Nutqning manтиqiyligi.
2. Nutqning o'rнiliгиги.

11-mavzu. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq madaniyatining o'ziga xos xususiyatlari va zaruriyati (4 soat)

Reja:

1. Nutqiy rivojanish, o'quvchilar nutqini psixologik-pedagogik tadqiq qilish.
2. Boshlang'ich sinflarda o'quvchi leksikasi.
3. Nutqni rivojantirish metodikasi. Nutqiy rivojanishda til qobiliyatlarini referat yozish (4 soat)

12-mavzu. O'quvchilarini nutq madaniyatiga o'rgatishda o'qituvchi nutqi va unga qo'yiladigan talablar (4 soat)

Reja:

1. O'quvchilarini nutq madaniyatiga o'rgatishda o'qituvchi nutqi shakllantirishga oid ishlari vositalar va metodlar (4 soat).
2. Didaktik o'yinlar yordamida o'quvchilarida nutqiy ko'nikmalarni rivojantirish.

13-mavzu. Boshlang'ich sinf o'quvchilarini nutq madaniyatini shakllantirishga oid ishlari: vositalar va metodlar (4 soat)

Reja:

1. Nutqning vazifalarini.
2. Didaktik o'yinlar yordamida o'quvchilarida nutqiy ko'nikmalarni rivojantirish.

14-mavzu. Nutq texnikasi. Nutqqa tayyorlarlik ko'rish (4 soat).

Reja:

1. Nutq madaniyati – nutqiy matlaka.
2. Og'zaki nutqning vazifaviy ko'rinishlari.
3. Tilni tabiy holda egallash.
4. Tilni o'qitish va o'rgatish orqali egallash.

15-mavzu. O'qituvchining nutqiy kompetensiyasini shakllantiruvchi mashqlar (4 soat)

Reja:

1. Lab mashqlari
2. Jag' mashqlari
3. Ovoz mashqlari

IV. Mustaqil ta'llim bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar (Jami: 90 soat)

Talabalarning mustaqil ta'llimi o'qituvchi rabbarligida quyidagi (O'R'TM-40 soat) va mustaqil tarzda (TM-50 soat) shakllar orqali amalga osdiriladi. Berilgan mavzular yuzasidan talabalar ijodiy yondoshegan holda topshirilarni bajaradilar.

IV.1. Mustaqil ta'llim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Nutq madaniyatini egallashning usul va yo'llari mavzusi bo'yicha berilgan muammomi SWOT tahibili qilish (4 soat)
2. Nutqqa tayyorlarlik ko'rish mavzusi bo'yicha o'qituvchi tomonidan berilgan variantlarning savollarga 50-70 so'z hajmida javob yoziladi. Javobi baholashta javobning to'liqligi va so'zlar soni e'tiborga olinadi. (4 soat)
3. Distervig ta'llimotida o'qituvchi nutqiga qo'yilgan talablar bo'yicha referat yozish (4 soat)

	<p>4. Nutq madaniyati va adabiy til me'yortari mavzusi yuzasidan qisqacha intervju olinadi va o'rganiladi. (4 soat)</p> <p>5. "Ritorika tarixi haqida ma'lumot. Ritorika va nutq madaniyatining birbindan farqli jihatlari" mavzusi bo'yicha o'qituvchi tomonidan beifigan variantlardagi savollarga 50-70 so'z hajmida javob yoziladi. Javobni baholashda javobning to'liqligi va so'zlar soni e'tiborga olinadi. (4 soat)</p> <p>6. Rahimboy Jumaniyozovning notiqlik mahoratini o'rganish (4 soat)</p> <p>7. Nafas mashqlari va uning ahamiyati (4 soat)</p> <p>8. Sahna nutqi va uni o'rganish (4 soat)</p> <p>9. Ingлиз tilida oila haqida qisqacha matn tuzish (4 soat)</p> <p>10. Ilmiy tadqiqot ishi yuzasidan taqdinor qilish (4 soat)</p> <p>Talaba mustaqil ta'llimida o'qituvchi tomonidan hech qanday ko'rsatma berilmaydi va baholamaydi, balki talabaning o'zi qiziqishlaridan kelib chiqib bu soatlarda kububxonadan, internetdan va boshqa manbalardan mustaqil ravishda ma'lumot izlaydi va materiallarni o'rganadi, telegram guruhga yoki o'qituvchiga murojaat qiladi, o'rgatuvchi testlarni ishlaysdi.</p>
5.	<p>V. Ta'llim natijaları (Kasbiy kompetensiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nutq madaniyati fanning paydo bo'lishi va tarixiy tarraqqiyoti, uning o'quv-tarbiya jayayoni tashkil qilishidagi o'mi va ahamiyati, kursning maqsad va vazifalarini, vu kursda o'rganiladigan masalalarning bo'lajak o'qituvchilar uchun ahamiyati, o'qituvchi nutq madaniyatining boshqa fanlar bilan aloqasini ta'minlash, o'qituvchilarning og'zaki va yozma nutq mifikalarini oshirish va boshqalar haqidagi <i>tashuvvuga ega bo'lishi</i>; - nutq o'stirish va lug at usida ishlashning samarali usullarini farqlay olish, nutqda adabiy til mezoniqliri buzilishining obyektiv (nutqqa hududiy va ijtimoiy dialektlarning, boshqa sistemalardagi tillarning ta'siri) va subyektiv (tilni yetarli darajada bilmaslik, nutq tuzisiga e'tiborsizlik, nutqiy ko'nikmalarning zaiflashivi va b.) sabablarini anglash, nutqiy ta'sir ko'rsatishning eng quiy, foydalı shakllari, usullari va vositalarini izohlay olish ko'nikmalariiga ega bo'lishi; - nutqda adabiy til mezoniqliri buzilishining obyektiv (nutqqa hududiy va ijtimoiy dialektlarning, boshqa sistemalardagi tillarning ta'siri) va subyektiv (tilni sabablarini yetarli darajada bilmish, nutq tuzish, so'z urg'usi mezoniqliri va nutqda bu mezoniarning to'g'ri qo'llash, o'z va o'zlashtirish, shuningdek, olinma so'zlarda urg'uni to'g'ri qo'yish va kelib choqish sabablarini aniqlash malakalariga ega bo'lishi kerak.

	<p>- taqdimatlarni qilish;</p> <p>- individual loyiҳalar;</p> <p>- jamaa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyiҳalar.</p>
7.	<p>VII. Kreditarni olish uchun talablar.</p> <p>Fanga oid nazary va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahli natijalarini to'g'ri aks ettura olish, o'rganiyayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy nazorat, oraliq nazorat shakkllarida berilgan vazifa va topshirilarni bajansh, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p> <p>Joriy nazorat. Joriy nazorat semestr davomida amaly va seminar masnoglontariga ajratilgan soatlar (juftlik) dan kelib chiqib umumiy 30 ball bilan baholansidi.</p> <p>Jami analiy va seminar mashg'ulotlari bo'yicha o'zlashtirish natijalarini 100 ballik tizimda 30 ball bilan baholansidi.</p> <p>Oraliq nazoratlar. Oraliq nazoratlar semestr davomida ma'ruba mashg'ulotlari o'quv soatidan kelib chiqqan holda 1 marta o'tkaziladi. Oraliq nazorat 100 ballik tizimda 20 ball bilan baholansidi. Oraliq nazorat ishi tarkibida mustaqil ta'llim topshiring i kiradi (7 ball).</p> <p>Oraliq va joriy nazorat uchun ajratilgan balning 60% ini to'plagan talabalariga yakuniy nazorat topshirishga ruxsat beriladi.</p> <p>Yakuniy nazorat</p> <p>Yakuniy nazorat yozma yoki test shaklidagi o'kaziladi. Talabaning yakuniy nazoradagi o'zlashtirishi 100 ballik tizimda 50 ball bilan baholansidi va yakuniy nazorat uchun ajratilgan balning 60% ini to'plagan talabalar fanni o'zlashtirgan hisoblanadi.</p>
8.	<p>VIII. Foydalilanligan adabiyotlar ro'yxati</p> <p>Rahbariy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2022-2026-yillarga mo'ljalangan yangi o'zbekistonning tarraqiyot strategiyasi to'g'risida" gi farmoni. Toshkent sh., 2022-yil 28-yanvar, PF-60-son
	<p>Asosiy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. M.I.Istoil, L.I. Tashmukamedova. Notiqlik san'ati. T. Noshir. 2019. O'quv qo'llamma. 2. Babayeva D.R. "Nutq o'stirish nazariyasi va metodikasi" (Darslik). T. "Barkamolfayzmedia", 2018. 432 bet. 3. Karimov.S. Nutq madaniyati va mutolaa san'ati. Samarqand Samdu nashr. 2020. O'quv qo'llamma.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Mahmudov N. O'qituvchi nutq madaniyati. Darslik. O'ZROO'MTV/ T:

	Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston milliy kutubxonasi nashriyoti, 2009 188 b.
2.	Nosirov P. O'zbek nutq madaniyati. O'quv qo'llanna. O'zROO'MTV/T: "O'ABNT" markazi, 2004, 197 b.
3.	Bekmurmazayev N. Notiqlik asoslari. O'quv qo'llanna. T: "Fan" nashriyoti, 2006, 144 b.
4.	Rasulov R va b. Nutq madaniyati va notiqlik san'ati. T. 2006.
5.	Imomxo'jayev M. Notiqning nodir boyligi. T. 1980.
6.	Kaykovus. Qobusnomha. To'dirilgan nashri. T. 2008y.
7.	Головин Б.Н. Основы культуры речи. М., Высшая школа. 1988.
8.	Голден И.Э. Речь и этикет. М., 1983.
	Internet saytlari:
1.	www.zivonet.uz
2.	www.edu.uz
3.	www.google.uz
4.	www.gov.uz
	Internet manbalari
1.	http://staff.tiume.uz/storage/users/83/books/FEjIROLcI1U5bY3Ja4rlxRqR1XmaMWh7IEcWaaw.pdf
2.	http://in.zivouz.com/kutubxonat/categories/147-pedagogika?download=11693 nutq: madaniyat-i-asoslar-i-qudratov
3.	http://library.zivonet.uz/uz/book/download/81177
4.	https://drxiv.uz/tudocuments/referatlar/nodarrogik-psichologivahut-tehnikasi-va-madaniyati
5.	https://frozir.org/ozbekiston-respublikasi-oly-va-orta-naxsus-talim-vazirligi-al-v4.html?page=14
6.	https://cyberleninka.ru/article/nfuvchilar-nutqini-takomillashutirishning-avtom-muammolari-hususida
9.	O'qituvchining nutqiy kompetensiyasini rivojlantirish fanning o'quv dasturi Jizzax davlat pedagogika universiteti Kengashining 2022 yil " " dagi -sonli Kengash qarori bilan tasdiqlangan.
10	Fan/ modul uchun mas'ullar:
	Boltayeva B.I. – JDPU, Boshlang'ich ta'lim nazaryasi va analiyorli kafedrasi dortsenti, f.f.n.
11	Taqrizchilar: Haydarov Sh. – Jizzax viloyati XTXQTMOHM O'zbek filologiyasi kafedrasi dortsenti, f.f.n. Jumanazarova G. – JDPU, Boshlang'ich ta'lim nazaryasi va analiyorli kafedrasi prof. v.b., filologiya fanlari doktori (DSc).